

Offentlig ettersyn: Forlengelse og endring av snøskuterløypen ved Kallvatnet

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for miljø, plan og ressurs		30.05.2024

Kommunedirektørens innstilling

Med hjemmel i motorferdselloven og etter reglene for høring i plan- og bygningsloven § 11-14, legges forslag til endring av lokal forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter ut til offentlig ettersyn i seks uker fra annonsedato.

Vedlegg

- 1 Utredning Skuterl ype 260424

Sammendrag

Motorferdselloven med forskrift gir kommunen anledning til å fastsette forskrift for snøskuterløyper for kjøring på vinterføre. Kommunestyret fastsatte en slik forskrift for Rana den 20.03.2018, med endring den 13.12.2021:

Forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter, Rana kommune, Nordland:

<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2018-03-20-410>

Etter enstemmig vedtak i kommunestyret den 17.10.2023 om endring av skuterløype i Kallvatnet legges nå endring av den lokale forskriften ut til offentlig ettersyn. Endringen gjelder følgende punkter:

- Forlengelse og endring av løype 3: Østerdal – Tverrtjønnna
- Endring av kart og skiltplan for løype 3
- Endring av åpningstid for del av løype 3

Saksopplysninger

Kommunestyrets vedtak

PS 82/23 Oversendelsesforslag til kommunestyret - skuterløype

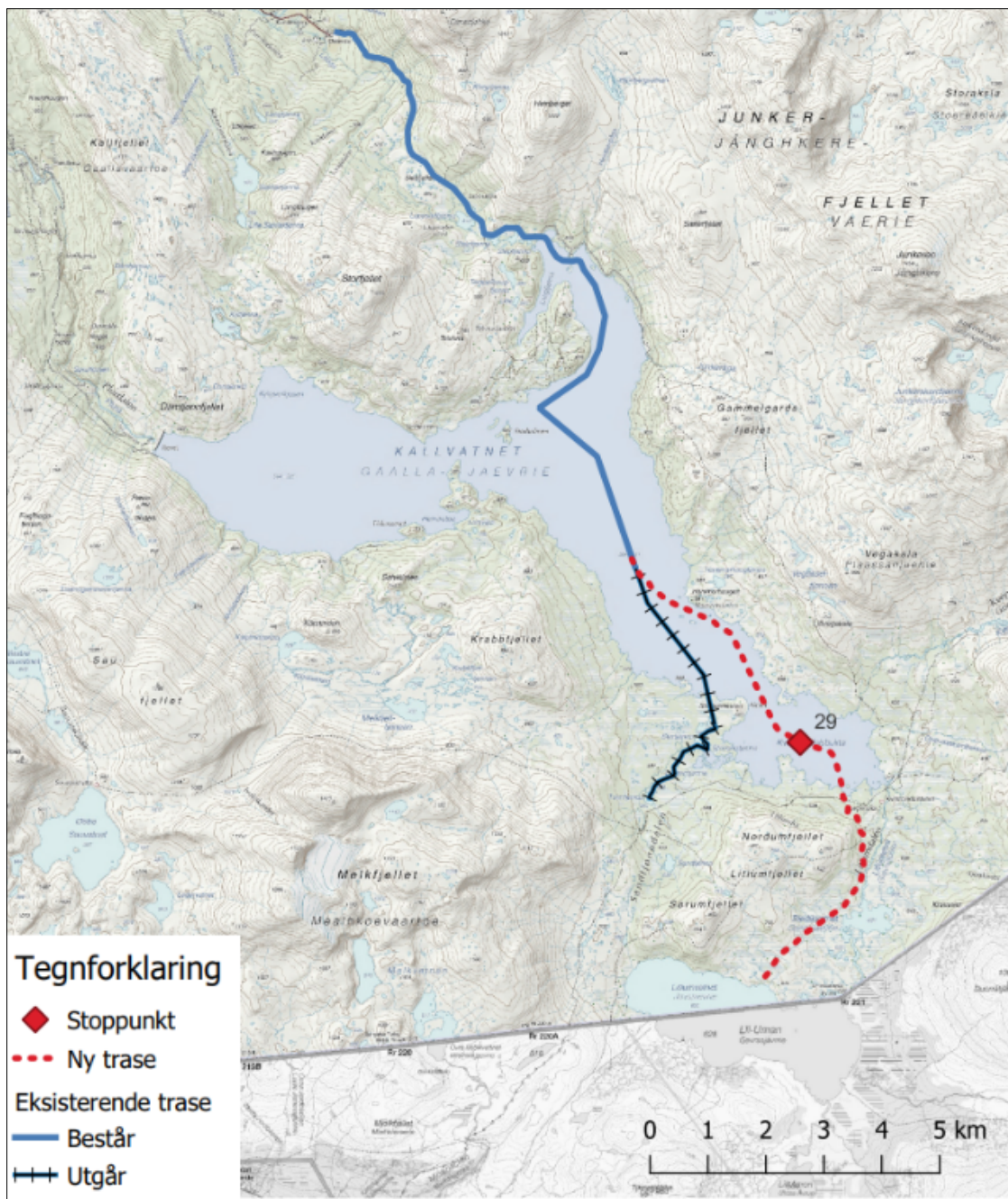
Kommunestyrets behandling av sak 82/2023 i møte den 17.10.2023:

Vedtak:

Etter møte med Statskog tirsdag 22.08.23, ble det oppnådd enighet om omlegging av rekreasjonsløype kallvatnet. Løypa flyttes fra Sandtjønndalen med ny løype slutt ved Litj-uman. Ny trase skal ligge lengere øst i Kvepsendals bukta før den svinger opp mot Litj-uman. kriterier for tillatelsen er: løypa fra Kvepsendal bukta åpnes 1. mars og stenger 15. april. Evaluering av løypa etter endt sesong. Rasting forbudt langs traseen fra landkall Kvepsendals bukta til Litj-uman

Om endringen

Endringen gjelder forlengelse og endring av traséen på løype 3: Østerdal – Tverrtjønnna, se figur 1.

Figur 1: Kart over endring av skuterløype i Kallvatnet

Forlengelsen (rød stipla linje) starter ut fra den eksisterende løypa nordvest for Hammarhaugen, ca 5 km før Tverrtjønna, hvor den fastsatte løypa slutter i dag. Herfra går den sørøstover til Kvepsendalsbukta og så sørover til Litlumvatnet. Den nye traseen vil være ca. 10 km.

Det vil bli etablert et stoppunkt i Kvepsendalsbukta. Dette er endepunktet for skuterløypa i Kallvatnet i perioden fra 1. januar til 28. Februar. Punktet legges ca 1,7 km fra Kvitsteindalstunet som er en turistforeningshytte langs Nordlandsruta.

Løypa fra stoppunktet i Kvepsendalsbukta til Litlumvatnet vil være åpen for kjøring fra 1. mars til 15. april. Løypa går fra stoppunktet til sørsiden av Kvepsendalsbukta, sørover et daldrag vest for Kvepsholet, sørvestover forbi Bledikvatnet og til Litlumvatnet. Løypa blir liggende i skjul bak en skogkledd rygg vest for Kvitsteindalstunet og vil ikke kunne sees fra hytta. Nærmeste punktet i løypa er målt til ca 500 m fra hytta.

Løypa fra stoppunktet i Kvepsendalsbukta til Litlumvatnet vil være stengt i påsken – dvs f.o.m. lørdag før palmesøndag t.o.m. 2. påskedag.

Den delen av løypa som går mellom Hammarhaugen og Tverrtjønnna stenges.

Forskriften

Forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter, Rana kommune, Nordland, §3, som skal endres ser i dag slik ut:

§3 Løyper som kan åpnes for rekreasjonskjøring

..

Løype 3: Østerdalen - Tverrtjønnna

Løypen følger anleggsveien fra Østerdal fram til Langtjønnna, videre går den langs land ved Båtstrandlandet, over isen øst for Storholmen hvor den svinger tvers over isen og går langs land på østsiden av Kallvatnet til Stortjønnkulen. Herfra går den sørvestover til Stortjønnna, sørøstover til Storkjerrtjønnna og derfra sørvestover til Tverrtjønnna.

Hvis ikke annet er angitt, er fartstgrenden i løypen 70 km/t. For snøskuter med slede er den 60 km/t og hvis det sitter folk i sleden 40 km/t.

Der løypen går gjennom trekk- og flyttleier er det rasting forbudt og fartsgrenden er 30 km/t. Dette gjelder mellom Saubekkdalen/Hauaskogen og Skredbakken samt mellom Lapsettjønnna og Langtjønnna.

Løypen er åpen for kjøring til og med 15. april av hensyn til reindriftsnæringen og naturmangfoldet.

Endring i forskriften

Ny ordlyd i § 3 i forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter, Rana kommune, Nordland, vil bli følgende:

Løype 3: Østerdalen - Litlumvatnet

Løypen følger anleggsveien fra Østerdal fram til Langtjønnna, videre går den langs land ved Båtstrandlandet, over isen sørøstover til Kvepsendalsbukta. Løypa går herfra til sørsiden av Kvepsendalsbukta, sørover vest for Kvepsholet hvor den svinger sørvestover forbi Bledikvatnet og til Litlumvatnet

Hvis ikke annet er angitt, er fartstgrenden i løypen 70 km/t. For snøskuter med slede er den 60 km/t og hvis det sitter folk i sleden 40 km/t.

Der løypen går gjennom trekk- og flyttleier er det rasting forbudt, og fartsgrensen er 30 km/t. Dette gjelder mellom Saubekkdalen/Hauaskogen og Skredbakken samt mellom Lapsettjønna og Langtjønna.

Fra stoppunkt i Kvepsendalsbukta til Litluman er fartsgrensen 50 km/t og det er rasting forbudt.

Løypen er åpen for kjøring til og med 15. april av hensyn til reindriftsnæringen og naturmangfoldet.

Den delen av løypa som går fra stoppunkt i Kvepsendalsbukta til Litlumvatnet er åpen for kjøring fra 1. mars til 15. april.

I § 4 om åpning og stengning av løypenettet vil det komme et nytt punkt b:

b. Del av løype 3: Østerdalen - Litlumvatnet fra stoppunkt i Kvepsendalsbukta til Litlumvatnet åpnes 1. mars og stenges senest 15. april.

Ny ordlyd i § 4 vil derfor bli:

- a. Løypenettet åpnes tidligst 1. januar og stenges senest 5. mai. Traséer som berører kalvingsområder og/eller sentrale seinvinterbeiter skal stenges senest 15. april. I år det ikke er rein i aktuelle kalvingsområder og/eller senvinterbeiter kan kommunen, etter samtykke fra reindriftsnæringen, holde løypen(e) åpne lenger. For utsettelse av tidspunktet for stenging utover 25. april i kalvingsområder, må det sendes begrunnet søknad til Fylkesmannen.*
- b. Del av løype 3: Østerdalen - Litlumvatnet fra stoppunkt i Kvepsendalsbukta til Litlumvatnet åpnes 1. mars og stenges senest 15. april*
- c. Åpning og stenging kunngjøres på kommunens hjemmeside og i lokal dagsavis.*
- d. Det er ikke tillatt med kjøring i tidsrommet mellom kl. 23.00 og 07.00.*
- e. Kommunen kan stenge løypenettet med umiddelbar virkning dersom det oppstår forhold som gjør dette nødvendig.*
- f. Kommunen skal stenge hele eller deler av løypenettet dersom reinbeitedistriktene ber om dette av hensyn til reindriften.*
- g. Fylkesmannen kan bestemme at forbud mot kjøring i løypene skal gjelde andre tidsrom, for hele kommunen eller for særskilte områder, når det anses nødvendig for å ivareta reindrifts- eller viltinteresser, eller andre interesser som motorferdselloven skal ivareta, jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 9 første ledd, andre punktum.*
- h. Steder med kort avstand (< 50 m) mellom løypen og bebyggelse (hus/hytter) kan kreve støyskjerming. Løypen(e) kan ikke åpnes før avtalt støyskjerming er gjennomført. Dette gjelder støymfintlige bygg i rød sone der beboerne har krevd skjerming.*
- i. I forbindelse med større arrangementer, som f.eks. Blå vägen-rennet, isfiskekonkurranser o.l., kan kommunen stenge løypene.*

Nytt punkt b vil endre de etterfølgende punktene med ny bokstav. Forskriften vil også bli endret slik at «Fylkesmannen» blir erstattet med «Statsforvalteren».

Utredning av konsekvenser

Forslaget til forlengelse er utredet etter bestemmelsene i motorferdsloven, og utredningen legges sammen med forslaget til endringen i forskriften ut til offentlig ettersyn.

Følgende tema er utredet jf. bestemmelsene i motorferdsloven
[§ 4a i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag :](#)

- verneområder
- reindrift
- friluftsliv
- naturmangfold
- sikkerhet
- støy
- bolig- og hytteområder
- landskap
- kulturminner og kulturmiljø

Samlet vurdering

Nedenfor følger en kopi av kapittel 4 i utredningen (se vedlegg) hvor det er gitt en samlet vurdering fra konsulent:

4. Samlet vurdering

4.1. Samlet vurdering, tema etter motorferdsloven:

Ved vurdering av konsekvensene av tiltaket må man også gjøre en vurdering av områdets samlede belastning. Det legges derfor til grunn at den generelle omleggingen av løypa kommer i tillegg til eksisterende trafikk til fritidsboliger og funksjonshemmedes kjøring i området, begge etter særskilte tillatelser. Dette er likevel relativt få tillatelser, noe som tilsier det totale trafikktrykket ikke øker vesentlig som følge av disse frittstående tillatelsene. Et avbøtende tiltak kan være at det settes vilkår om at den trafikken som går på dispensasjon må følge løypetraséen så langt det passer.

Den ventete trafikken i området i løypas åpningstid mellom 1 mars og 15 april, og utenom påsken er begrenset. Det har blitt solgt 168 løypekort på denne og to andre traseer i Rana kommune forrige sesong. Selv om løypa er ventet å bli noe mer attraktiv som følge av omleggingen og forlengelsen til Litluman er det ikke ventet en vesentlig trafikkøkning i løypa som helhet.

Området har vært i aktivt bruk til friluftsliv i lengre tider, og dette vil tilsa at eventuelle vesentlige naturverdier ville ha blitt oppdaget og registrert hvis de hadde funnes. All natur

har en egenverdi, men sett i sammenheng med at den tiltenkte bruken fordrer snødekt mark antas de negative effektene å være begrenset. Løypa går inn i sone 2 og 1 i INON, men berører ikke «villmarkspreget natur». Løypa endrer i seg selv ikke INON-status.

Den største motsetningen i området ser ut til å være mellom friluftslivsinteressene i området og etablering av skuterløype mellom Kvepsendalsbukta og Litluman. Veiledningen gir strenge grenseverdier for buffersoner når det kommer til støypåvirkning på viktige og svært viktige friluftslivsområder. Med en grense på L5AF 40dB, så er toleransenivået for støy satt svært lavt. Konflikten kan være begrenset da bruken av løypa er såpass begrenset i tid. Friluftslivsinteressene som fremgår av friluftslivskartleggingen i hovedsak er knyttet til barmarksaktiviteter. Dette tilsier ikke at det ikke er vinteraktiviteter i området, eller at det ikke foreligger en interesseløsning i området. Ut fra opplysninger fra Rana turistforening er vinteren en populær periode for besøk i Kvitsteinsdalshytta.

Det må også vektlegges at dette er en omlegging av en eksisterende løype, og at når dagens trasé frigjøres, frigjøres også dette arealet til annen bruk. Dagens endepunkt er Tverrtjønnna, og dette arealet er også registrert som del av det samme svært viktige friluftslivsområdet.

Skuterløypa i seg selv åpner imidlertid også for økt bruk av Litluman og området rundt til friluftsliv for de som velger å kjøre til endepunktet, og derfra ta seg videre på ski eller bruke Litluman til isfiske, som eksempel.

Alt i alt må det legges til grunn at det tradisjonelle friluftslivet blir påvirket som følge av løypa, men at denne virkningen kan være begrenset. I veilederen fra Miljødirektoratet sier man også at man også skal legge til grunn tilgangen til alternative friluftslivsområder. Rana kommune er en stor utmarkskommune med store arealer som er registrert som svært viktige eller viktige friluftslivsområder. Selv om alle tre skuterløyper i kommunen berører friluftslivsverdier, er dette en relativt beskjedent påvirkning sett i sammenheng med den totale tilgangen til friluftslivsområder som ikke er berørt av skuterløyper.

Det ser heller ikke ut som om løypa vil gi vesentlige støyeffekter for fritidsboligene i området, eller for DNTs hytte på Kvitsteintunet. For reindriften legges det til grunn at løypa vil bedre situasjonen for beitenæringa, og at omleggingen er ønskelig fra beitedistriktet. Med tanke på naturinteresser i området foreligger det ikke registrering av viktige naturtyper i naturbase i det berørte området. Det er imidlertid artsregistreringer av vannlevende fugler i området. Disse er avhengig av åpent vann og vil trekke ut av området om vinteren.

4.2. Vurdering av øvrige samfunnseffekter:

Rana kommune er en stor utmarkskommune, og har relativt lite nett av snøskuterløyper sammenlignet med øvrige innlandskommuner på Helgeland. Det er ikke tvil om at etablering av slike løyper har vært et ønske blant mange mennesker i samfunnet. Endringen vil øke attraktiviteten på denne løypa, og vil dermed kunne oppleves som et gode for mange av dem som bruker løypenettet i dag, og eventuelle nye besøkende i området. Det er imidlertid ikke ventet vesentlig samfunns- eller næringsutvikling lokalt i

området direkte som følge av omleggingen og forlengelsen.

Ny trasé vil være en mer attraktiv trasé for de som bruker snøskuter til å komme seg ut i naturen, og målpunktet Litluman, er et bedre fiskevann enn det tidligere målpunktet Tverrtjønna. Ny trasé er også fremholdt som bedre for reindrifta, da det blir mindre trafikk i et beiteområde som er i bruk i den aktuelle årstiden. Av negative effekter er det en risiko for økt interessen motsetning med tradisjonelle friluftslivsinteresser. Støyvurderingen etter miljødirektoratets veileder viser imidlertid et høyt potensial for konflikt med tanke på støy, men denne vurderes likevel til å være noe mindre enn det som synliggjøres gjennom kartet, dette ut fra forventet lav trafikk i området, samt at løypas plassering i terrenget og i skogbeltet til en viss grad vil begrense støyen. Konfliktpotensialet synes også å være begrenset ut fra den begrensede åpningstiden på løypa fra 1 mars til 15 april, og med unntak av påsken.

4.3. Konklusjon

Utredningen er i første rekke utarbeidet for å belyse virkninger av endringen og ikke å ta stilling til omleggingen i seg selv, med mindre at det er vesentlige samfunns- eller naturverdier som tilsier en klar faglig anbefaling.

Det må legges til grunn at omleggingen er ønskelig med tanke på reindrift, men vil ha negativ effekt på friluftslivet. Det kan avstedkomme motstand, lokal og prinsipiell, mot etablering av løypa i seg selv. Dette vil være en avveining av motstridende interesser. Løypa vurderes som akseptabel med tanke på øvrige utredningstema.